

tre tenint les facultats que té, s'emportà l'entusiasme del públic en interpretar, amb acompanyament de l'orquestra, un fragment de la sarçuela *El caserío*, una *Estudiantina* i la jota d'*El trust de los tenorios*, que va haver de repetir. I encara va haver de cantar i repetir també la cançó de tenor de la sarçuela catalana *Pel teu amor*.

La vetllada finalitzà amb la comèdia *Cura de moro*. Era molt tard ja i en alguns

dels seus intèrprets hom notava el cansament. Tot i això, el públic va riure la gràcia fresca del diàleg pitonesc i les escenes enjogassades de la comèdia, que jugaren força bé la gentil Antònia Pineda, Vicenç Boix, Pere Terrades, Ramon Rovira, Joan Castellet, Sabas Fuster i Manuel Estrada.

Remarquem el treball magnífic d'en Terrades, *Senyor Pere*, i l'esforç de Sabas Fuster i de Joan Castellet, que van haver

d'improvisar llurs interpretacions dels tipus de *Peret* i de *Coixet*, respectivament.

El resultat material de la festa creiem que haurà pogut satisfer als seus organitzadors i actors, tant com l'èxit que cada un d'ells ha aconseguit amb el seu treball artístic. Sigui per a tots ells —repetim-ho— la nostra felicitació més cordial. I fins una altra.

AGEA

INFERN...!

Aquesta paraula ens havia produït calfred en els anys de la nostra infantesa innocent, sense saber, però, què era, on era i com era. Suggestionats per les paraules d'un professor ensotanat, ens empassàvem les terrorífiques mentides com bresques, tot i deixant dins del cor un amarg regust que no era altra cosa que els efectes d'aquella païra tan ben estudiada i provocada per aqueixa mena de gent dominadora que pintava l'infern amb els colors més terrorífics que la imaginació pugui crear. Altrament, ho diferien a un termini «post-mortem» i això donava temps a l'infantesa a cercar el lloc d'emplaçament de l'infern, del purgatori i dels llims, sense que cap mapa, plànol ni geografia ens alligonés. La mentalitat dels infants s'ha anat enfortint a impuls dels temps moderns i la païra s'ha desterenyat de tal manera, que ja només s'empassen les *trol·les* els imbècils i els anormals, i encara s'hauria de veure si realment tenen fe en les explicacions donades o bé el grau d'hipocresia és tan alt que els permeti dissimular els dubtes o les negacions que en el més pregon roseguen.

D'això se n'han donat compte els ramaders que volen tenir sotmesos els homes com xais i, veient la impossibilitat d'imposar la fe per mitjans persuassius, humans, exemplars i sadol'ats de raó convincent; veient com se'ls va afluint l'imperialisme i escorren la hegemonia superba, van a Roma per tot; apelen a tots els mètodes, per salvatges que siguin; s'alien amb els ésser més antitètics per poder flagellar, fins anorrear-la, aquesta societat que va desvetllant-se de les tenebres d'una nit massa llarga per a situar-se a la llum esplèndida de la veritat...

—No creieu en el cel que us prometérem? No temeu l'infern que ha de torrar els pecadors com en una eterna castanyada?... Doncs aquí teniu un infern, un avanç dels sofriments que amb simbòlica pintura us havíem pronosticat.

En efecte, l'infern provocat per aquesta genteta tan caritativa, tan religiosa, tan propagadora de la bondat, excel·lència i magnanimitat d'un Déu justicier, d'un Crist redemptor, no pot ésser pas més paorós. Voleu res més turmentós i aturador que una guerra fratricida, estudiada, combinada i alimentada amb tots els odis, malvestats, en les negres entranyes i pels folls cervells d'unes castes en ple deliri de dominació?

Aquest és l'infern vertader, el foc del qual atien tres diables teutons parandics i un no menys boig, descendent del Dante, però que en lloc de poesia, té al cap tots els fums d'egolatria que l'empenyen en la mania de ficar-se el món a la

butxaca. Aquest és l'infern que ens fan sentir els ensotanats trabucaires, els generals facciosos, les ànimes enverinades que els ajuden. És l'infern que encén llars proletàries, destrueix edificis històrics, temples d'art, de cultura, de sanitat; que assassina infants innocents, dones indefenses i deixa, arreu, un reguer de metralla, de sang, de llàgrimes...

Què hi diuen els creients, en veure els procediments de llurs correligionaris? Si tenen fills, no pensen un moment amb aquelles criatures que trobaren la mort al mig del carrer, talment com uns ocellets joganers caçats traïdorament a l'arbre eixoplugador? No tenen un àtom d'inspiradora clemència i punyent remordiment en veure la corrua d'éssers desvalguts que fugen de l'infern madrileny i arrauleixen en nius llunyans com colomes perseguides pels corbs?

Nosaltres no creiem en l'infern purificador dels mal anomenats catòlics. Ells tampoc no hi creuen, car si hi creguessin tindrien la convicció que hi cremarien com palla i hi purgarien els crims i les salvatjades comeses i que estan cometent; sentirien en el més pregon de llurs cors un turment esfereïdor. Creiem, sí, en aquest infern que enruna Espanya; en aquest horrible espectacle que des de fora es veu amb joia per part dels malvats i amb pena i dolor per part de la humanitat comprensiva i amb indiferència pels freds i apàtics que no es belluguen fins que es cremen.

Aquest infern té un vast escenari susceptible encara d'ampliació si l'incendi dura i els flemàtics bombers no s'apressen a actuar amb eficàcia.

Si la diplomàcia de la *rossa* o *pèrfida Albíó* creu que recoent-se dins les gèliques muralles de l'indiferència es pot lliurar del perill d'un foc prou abrandat per estendre's com reguer de pólvora, s'equivoca completament. Si la França republicana persisteix en el criteri de no ingerència equivalent al seu típic «laissez faire»..., «laissez passer», també s'erra de mig a mig. Les dues nacions democràtiques trigaran més o menys, però no deixaran de sentir els efectes de la tragèdia ibèrica, les espumes de la qual el vents de malvestat poden arribar molt lluny.

Si un sentiment d'humana solidaritat no es remou en llurs consciències, l'egoisme personal i patriòtic hauria d'inspirar els dirigents d'aquells pobles a sortir d'una passivitat cruel i vergonyosa... A no ésser que llur tàctica consisteix a *estudiar*, a *aprendre*, a veure com se destrocen els homes més depressa, com s'enruna una nació; quines armes, quins aparells, quines màquines tenen més eficàcia; quants actes tindrà, en fi, el nostre infern i quant pot durar fins a arribar a l'apoteosi esperada...

CARLES COSTAS ALVAREZ